

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.530.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 5259 Pana Posła Krzysztofa Piątkowskiego „w sprawie wsparcia osób z niepełnosprawnościami w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym”, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W ramach programu „Aktywny samorząd” obowiązuje semestralny system dofinansowania, co wynika ze specyfiki systemu rozliczeń większości uczelni i co za tym idzie, składanych przez studentów wniosków o dofinansowanie oraz dwukrotną w ciągu roku akademickiego wypłatę dodatku na pokrycie innych kosztów kształcenia. Dodatek ten jest wypłacany niezależnie od dofinansowania kosztów opłaty za naukę (czesne) i dopiero po zaliczeniu semestru objętego dofinansowaniem. Nowy wniosek o dofinansowanie można złożyć, gdy semestr wcześniej objęty dofinansowaniem został zaliczony.

Zasady realizacji programu „Aktywny samorząd” nie powodowały i nie powodują trudności w dostępie do wsparcia dla studentów studiów doktoranckich, dla których okresem zaliczeniowym jest rok akademicki. W takich przypadkach, w okresie wypłaty dodatku dla pozostałych beneficjentów programu (zakończenie semestru zimowego), studenci studiów doktoranckich, aby uzyskać dodatek, dostarczali do realizującego program samorządu powiatowego zaświadczenie uczelni, iż ich status studenta studiów doktoranckich jest wciąż aktualny. Na podstawie tej informacji dodatek mógł być wypłacony. Inni uczestnicy programu w tym samym okresie dostarczali zaświadczenie z uczelni o zaliczeniu semestru objętego dofinansowaniem.

Obecnie doktoranci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z pomocy na równi z innymi studentami. Oznacza to, że dodatek może być wypłacany dla nich dwukrotnie. Jeżeli nastąpi zmiana w zakresie częstotliwości składania zaświadczenia z uczelni np. zgodnie z długością trwania okresu zaliczeniowego (tj. raz na rok), doktoranci otrzymają jeden dodatek w roku akademickim.

Warto zaznaczyć, że system kształcenia doktorantów został w ostatnim czasie gruntownie zreformowany. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.) od roku akademickiego 2019/2020 Studia III stopnia były stopniowo wygaszane, a ich miejsce zajęły szkoły doktorskie. Zlikwidowano podział na tryby (stacjonarny i niestacjonarny) studiów doktoranckich, a kształcenie w szkole doktorskiej jest dla doktorantów nieodpłatne.

Każdy uczestnik szkoły doktorskiej otrzymuje stypendium i może ubiegać się także o dodatkowe dofinansowanie ze środków PFRON w ramach modułu II programu „Aktywny samorząd” w formie dodatku na pokrycie innych kosztów kształcenia.

Program „Aktywny samorząd” cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem osób z niepełnosprawnościami, szczególnie w module II (pomoc w uzyskaniu wykształcenia

na poziomie wyższym). W latach 2013-2024 na tę formę wsparcia zawarto 166 413 umów dofinansowania na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 606,92 mln zł. W badaniu ewaluacyjnym programu, przeprowadzonym w 2022 r. wskazano, że w przypadku ankietowanych beneficjentów główne bariery w pobieraniu nauki zostały w dużym stopniu zniwelowane, właśnie dzięki skorzystaniu z pomocy w module II programu. W badaniu ewaluacyjnym nie zostały zgłoszone trudności, o których mowa w pytaniu.

Pomoc w formie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia ma charakter progresywny i motywacyjny. Wysokość dodatku dla każdego wnioskodawcy jest uzależniona od jego postępów w nauce, ale studenci studiów II stopnia i doktoranci szkół doktorskich oraz uczestnicy studiów doktoranckich mogą otrzymać dodatek w kwocie maksymalnej na każdym etapie nauki.

W programie obowiązuje limit 20 semestrów umożliwiający dofinansowanie różnych form edukacji na poziomie wyższym, od szkoły policealnej czy kolegium, przez studia pierwszego i drugiego stopnia oraz studia podyplomowe, do szkoły doktorskiej, czy przewodu doktorskiego. Limit ten nie dotyczy osób ubiegających się o dofinansowanie kosztów nauki w ramach szkół doktorskich, studiów III stopnia, a także osób zamierzających otworzyć przewód doktorski poza studiami doktoranckimi (III stopnia), co oznacza, że mogą oni uzyskać dofinansowanie do tych form edukacji pomimo, że limit 20 semestrów możliwych do dofinansowania w ramach programu został już osiągnięty.

Pełnomocnicy Zarządu w Oddziale PFRON mogą podejmować decyzje w sprawie wyrażenia zgody na zwiększenie przez powiat kwoty dofinansowania kosztów opłaty za naukę (czesne) czy standardowego dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.

Informuję, że zagadnienia dotyczące edukacji na poziomie wyższym, w tym podejmowania działań zapewniających równy dostęp do kształcenia na poziomie wyższym, m.in. również w odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością, znajdują się we właściwości Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/